

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 386/08-8

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 26. novembra 2008 predbežne prerokoval sťažnosť S., K., zastúpeného advokátom JUDr. T. S., K., ktorou namietalo porušenie svojich základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4 M Cdo 3/2008 z 27. marca 2008, a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť S. o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 19. júna 2008 doručená sťažnosť S. (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namietalo porušenie svojho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) *„domáhať sa zákonom stanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde“* a podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, *„aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietáhov a v jeho prítomnosti a aby sa mohol vyjadriť ku všetkým vykonaným dôkazom“*, uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 4 M Cdo 3/2008 z 27. marca 2008.

2. Sťažovateľ v sťažnosti okrem iného uviedol: «Dňa 23. 4. 2008 bolo sťažovateľovi doručené uznesenie NS SR zo dňa 27. 3. 2008 sp. zn. 4 M Cdo 3/2008, ktorým bolo zastavené konanie o mimoriadnom dovolaní a účastníkom nepriznaná náhrada trov dovolacieho konania.

... Na podnet sťažovateľa podal Generálny prokurátor SR mimoriadne dovolanie proti rozsudku Okresného súdu Košice II z 16. 1. 2006 č. k. 28 C 12/2005-75 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Košiciach z 26. 10. 2006 č. k. 5 Co 103/2006-111. Dôvodom boli nezákonné rozhodnutia súdov pri nesprávnej aplikácii a výklade ustanovenia § 8 ods. 2 zák. č. 182/1993 Z. z. v neprospech a na škodu sťažovateľa. Sám generálny prokurátor SR v mimoriadnom dovolaní konštatuje nielen porušenie zákona, ale že si to vyžaduje ochrana práv a zákonom chránených záujmov účastníka konania, ktorú nemožno dosiahnuť inými právnymi prostriedkami, než mimoriadnym dovolaním. V závere sám konštatuje, že aj keď ide o hodnotu predmetu sporu len 1.798,- Sk, ide o riešenie veci zásadného významu, najviac ak bol vyslovený opačný názor toho istého súdu v inom konaní sp. zn. 11 C 207/2004.

... Najvyšší súd Slovenskej republiky v napadnutom uznesení 4 M Cdo 3/2008 zastavil dovolacie konanie a nepriznal účastníkom náhradu trov dovolacieho konania z jediného dôvodu z troch zákonných dôvodov, že toto nespĺňa podmienku v potrebe ochrany práv a zákonom chránených záujmov právnickej osoby, ak ide o rozhodovanie o peňažnom plnení neprevyšujúcom trojnásobok minimálnej mzdy. Použil pritom analógiu ustanovenia § 238 ods.5 O. s. p. pri podmienkach dovolania. Ak právna úprava nedáva žalovanému možnosť domáhať sa ochrany svojich práv podaním dovolania, potom ani ochrana práv žalovaného nevyžaduje podanie mimoriadneho dovolania. Preto podľa § 243i ods. 2, § 243c, § 243e ods. 1 a § 104 ods. 1 vety prvej O. s. p. dovolacie konanie zastavil.

S takýmto rozhodnutím NS SR a jeho právnym zdôvodnením nesúhlasíme, podľa nášho názoru aj NS SR porušil zákon, ak neopodstatnene dovolacie konanie zastavil a tým znemožnil sťažovateľovi zákonnej súdnej ochrany, porušil jeho základné ústavné právo na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1, čl. 48 ods. 2 Ústavy SR.

Predovšetkým štvrtá hlava štvrtej časti v ustanoveniach § 243e až 243j O. s. p. upravuje mimoriadny opravný prostriedok, akým mimoriadne dovolanie je. Ide o samostatnú úpravu, iba ustanovenie § 243i ods.2 O. s. p. primerané použitie ustanovení

o konaní na dovolacom súde len §§ 242 až 243c O. s. p.. Ustanovenie § 238 ods. 5 O. s. p. vylučujúce prípustnosť dovolania proti rozhodnutiam o peňažnom plnení neprevyšujúcom trojnásobok minimálnej mzdy sa však na konanie o mimoriadnom dovolaní nevzťahuje, zákon použitie tohto ustanovenia v 243i ods. 2 O. s. p. nepripustil. Práve naopak, neprípustnosť mimoriadneho dovolania upravil samostatne v ust. § 243f O. s. p.. Ak by malo byť prihliadané na tzv. „bagatelné“ spory nazvané v napadnutom uznesení, bolo by to upravené výslovne v ustanoveniach o mimoriadnom dovolaní. ... Tvrdíme, že analógia procesného práva v našom právnom poriadku akým O. s. p. je, je vylúčená, a to aj výkladovo. Považujeme preto napadnuté uznesenie NS SR vydané v rozpore so zákonom.

Sme toho názoru, že podmienku, či si vyžaduje ochrana práv a zákonom chránených záujmov právnických osôb podanie mimoriadneho dovolania, posudzuje generálny prokurátor SR pri posudzovaní podnetu. Ak je neprípustnosť dovolania podľa § 238 ods. 5 O. s. p. dôvodom na jeho odmietnutie podľa § 243b ods. 4 a 218 ods. 1 písm. c) O. s. p., nemožno tú istú skutočnosť a právny dôvod aplikovať aj na rozhodovanie o mimoriadnom dovolaní a na zastavenie konania.

... Tvrdíme, že tieto ústavné práva sťažovateľa boli napadnutým uznesením NS SR, navyše vydaným v rozpore so zákonom porušené. Preto sa domáhame nápravy touto sťažnosťou.»

3. V petite svojej sťažnosti sťažovateľ navrhuje, aby ústavný súd po predbežnom prerokovaní tento podnet prijal (ústavný súd podotýka, že súčasná ústavno-právna úprava pojem podnet na označenie individuálnej sťažnosti nepoužíva, pozn.), a vo veci samej navrhuje, aby ústavný súd vyniesol toto uznesenie [aj tu ústavný súd podotýka, že podľa § 56 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“), ak ústavný súd sťažnosti vyhovie, rozhoduje nálezom, a nie uznesením]:

„Uznesením Najvyššieho súdu SR zo dňa 27. 3. 2008 sp. zn. 4 M Cdo 3/2008 ktorým bolo zastavené konanie o mimoriadnom dovolaní, boli porušené ústavné práva S. K. podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy SR domáhať sa zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy SR, aby sa jeho vec verejne

prerokovala bez zbytočných prietáhov a v jeho prítomnosti a aby sa mohol vyjadriť ku všetkým vykonávaným dôkazom.

Uznesenie Najvyššieho súdu SR zo dňa 27. 3. 2008 sp. zn. 4 M Cdo 3/2008 sa zrušuje a vec mu vracia na ďalšie konanie.

NS SR je povinný nahradiť sťažovateľovi trovy tohto konania.“

4. Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona o ústavnom súde každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa. Pri predbežnom prerokovaní návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto zákonného ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený. Ústavný súd predbežne prerokoval sťažnosť sťažovateľa na neverejnom zasadnutí senátu, a keďže zistil, že táto je zjavne neopodstatnená, rozhodol o jej odmietnutí.

5. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd. Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah.

6. Pokiaľ ide o medze zasahovania ústavného súdu do rozhodovacej činnosti všeobecných súdov, ústavný súd vo svojej judikatúre konštantne zdôrazňuje, že mu neprislúcha hodnotiť správnosť skutkových záverov či právneho posúdenia vecí všeobecnými súdmi, pretože nie je prieskumným súdom, nadriadeným súdom a ani

ochranom zákonnosti. Súdna moc je v Slovenskej republike rozdelená medzi všeobecné súdy a ústavný súd, čo vyplýva aj z vnútornej štruktúry ústavy (siedma hlava má dva oddiely - prvý upravuje ústavné súdnictvo a druhý všeobecné súdnictvo). K organizácii súdnej moci ústavný súd okrem iného uviedol, že ide o dva samostatné, navzájom jeden od druhého nezávislé, procesne uzavreté systémy výkonu súdnictva, pre každý z nich s osobitne vymedzeným poslaním a osobitnou rozhodovacou právomocou (II. ÚS 1/95). Podľa čl. 124 ústavy ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti, nie však zákonnosti. Naopak, všeobecné súdy sú povolané chrániť nielen zákonnosť, ale aj ústavnosť. Ako už opakovane uviedol ústavný súd (napr. II. ÚS 13/01), ochrana ústavou, prípadne Dohovorom o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) garantovaných práv a slobôd (resp. ústavnosti ako takej) nie je zverená len ústavnému súdu, ale aj všeobecným súdom, ktorých sudcovia sú pri rozhodovaní viazaní ústavou, ústavným zákonom, medzinárodnou zmluvou podľa čl. 7 ods. 2 a 5 ústavy a zákonom (čl. 144 ods. 1 ústavy).

7. V súvislosti so sťažnosťami namietajúcimi porušenie základných práv a slobôd rozhodnutiami všeobecných súdov už ústavný súd opakovane uviedol, že jeho úloha pri rozhodovaní o sťažnosti pre porušenie práva na súdnu ochranu rozhodnutím súdu, sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov súdnej interpretácie a aplikácie zákonných predpisov s ústavou alebo medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách najmä v tom, či závery všeobecných súdov sú dostatočne odôvodnené, resp. či nie sú arbitrárne s priamym dopadom na niektoré zo základných ľudských práv (napr. I. ÚS 19/02, I. ÚS 27/04, I. ÚS 74/05, I. ÚS 241/07). Ústavno-súdna korekcia rozhodovacej činnosti všeobecných súdov (vrátane najvyššieho súdu) je teda možná len v tých prípadoch, keď by konanie a rozhodnutie všeobecného súdu priamo zasahovalo do práva na súdnu ochranu, teda do práva domáhať sa zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde. V prípade sťažovateľom namietaného uznesenia najvyššieho súdu však to tak nie je.

8. Podstata námietok sťažovateľa, ktorými odôvodňuje zásah do svojich ústavných práv spočíva v tom, že podľa jeho názoru najvyšší súd nemohol zastaviť konanie

o mimoriadnom dovolaní z dôvodu, že nie je naplnená potreba ochrany práv a zákonom chránených záujmov sťažovateľa, keď ide o tzv. bagateľné spory, a to z dôvodu, že:

- o tom, či táto potreba ochrany práv a právom chránených záujmov je, alebo nie je daná, rozhoduje výlučne generálny prokurátor Slovenskej republiky pri podávaní mimoriadneho dovolania, a nie najvyšší súd,
- zákonná úprava mimoriadneho dovolania v Občianskom súdnom poriadku výslovne ustanovuje, v ktorých prípadoch mimoriadne dovolanie nie je prípustné, pričom tzv. bagateľné spory sem podľa zákona nepatria,
- analógia v procesnom práve je podľa jeho názoru vylúčená.

Vzhľadom na uvedené je sťažovateľ toho názoru, že najvyšší súd bol povinný o mimoriadnom dovolaní meritórne rozhodnúť. V sťažnosti však sťažovateľ neuvádza, v čom konkrétne má takéto konanie a rozhodnutie najvyššieho súdu za následok ústavne neprípustný zásah do jeho základných práv označených v sťažnosti.

9. Najvyšší súd v odôvodnení svojho uznesenia okrem iného uviedol:

„Na podnet žalovaného podal proti rozsudku okresného súdu v spojení s rozsudkom krajského súdu v časti, v ktorej bolo žalobe vyhovené, mimoriadne dovolanie generálny prokurátor Slovenskej republiky. Napadnuté rozhodnutia žiadal zrušiť a vec vrátiť Okresnému súdu Košice II na ďalšie konanie...

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O. s. p.) po zistení, že mimoriadne dovolanie bolo podané včas na to oprávnenou osobou (§ 243e ods. 1 a § 243g O. s. p.), skúmal predovšetkým splnenie podmienok konania o mimoriadnom dovolaní. Dospel pritom k záveru, že jednu z takýchto podmienok v prejednávanej veci nemožno považovať za splnenú.

Ak generálny prokurátor na základe podnetu účastníka, osoby dotknutej rozhodnutím súdu alebo osoby poškodenej rozhodnutím súdu zistí, že právoplatným rozhodnutím súdu bol porušený zákon (§ 243f O. s. p.) a ak to vyžaduje ochrana práv a zákonom chránených záujmov fyzických osôb a právnických osôb alebo štátu a túto ochranu nie je možné dosiahnuť inými právnymi prostriedkami, podá proti takémuto rozhodnutiu súdu mimoriadne dovolanie (§ 243e ods. 1 O. s. p.).

Citované ustanovenie vymedzuje (nad rámec podmienok konania v prvom stupni, odvolacieho konania a tiež konaní o mimoriadnych opravných prostriedkoch podávaných účastníkmi konania) ďalšie tri podmienky konania, ktorých splnenie zákon vyžaduje práve v konaní o mimoriadnom dovolaní generálneho prokurátora Slovenskej republiky. Prvou z týchto podmienok je okolnosť porušenia zákona právoplatným rozhodnutím súdu, druhou požiadavka na ochrane práv a zákonom chránených záujmov fyzických osôb, právnických osôb alebo štátu a treťou nemožnosť dosiahnutia ochrany inými právnymi prostriedkami. Pretože všetky uvedené podmienky konania o mimoriadnom dovolaní musia byť splnené súčasne, nedostatok ktorejkoľvek z nich bráni vecnému prejednaniu mimoriadneho dovolania.

Podľa názoru dovolacieho súdu podmienka mimoriadneho dovolania, spočívajúca v potrebe ochrany práv a zákonom chránených záujmov fyzických osôb, právnických osôb alebo štátu nie je splnená, ak je na podnet účastníka konania mimoriadnym dovolaním pre nesprávne právne posúdenie veci napadnuté právoplatné rozhodnutie odvolacieho súdu, prípadne v súvislosti s ním aj rozhodnutie prvostupňového súdu o peňažnom plnení, neprevyšujúcom trojnásobok minimálnej mzdy a v obchodných veciach desaťnásobok minimálnej mzdy. Ustanovenia Občianskeho súdneho poriadku upravujúce podmienky mimoriadneho dovolania treba vykladať v súvislosti s jednotlivými ustanoveniami, upravujúcimi dovolacie konanie a to ústavne súladným spôsobom, t. j. tak, aby sa ich aplikáciou neobchádzal účel ustanovení o dovolaní podanom účastníkom konania. Novelou Občianskeho súdneho poriadku vykonanou zákonom č. 353/2003 Z. z. účinnou od 1. 9. 2003 bolo ustanovenie § 238 upravujúce podmienky prípustnosti dovolania proti rozsudku odvolacieho súdu doplnené o odsek 5, v zmysle ktorého dovolanie nie je prípustné ani vo veciach, v ktorých bolo napadnuté právoplatné rozhodnutie odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšujúcom trojnásobok minimálnej mzdy a v obchodných veciach desaťnásobok minimálnej mzdy, pričom na príslušenstvo pohľadávky sa neprihliada a na určenie minimálnej mzdy je rozhodujúci deň podania návrhu na prvostupňovom súde. Účelom tejto úpravy bolo vylúčiť dovolanie ako mimoriadny opravný prostriedok v prípadoch tzv. bagatelných sporov, t.j. sporov, predmetom ktorých je peňažné plnenie neprevyšujúce určený násobok minimálnej mzdy. V týchto prípadoch dal zákon prednosť požiadavke na zjednodušenie a zrýchlenie civilného procesu pred možnosťou domáhať sa

ochrany práv a oprávnených záujmov účastníkov aj v dovolacom konaní, považujúc za postačujúcu ochranu práv poskytnutú účastníkom v riadnom opravnom konaní.

V prejednávanej veci odvolací súd vo výroku napadnutom mimoriadnym dovolaním generálneho prokurátora rozhodol o potvrdení rozsudku súdu prvého stupňa, ktorým bolo žalobe žalobcu vyhovené a žalovanému bola uložená povinnosť zaplatiť žalobcovi 1 798 Sk s 10 % ročným úrokom z omeškania od 19. júna 2004 do zaplatenia.

Výška minimálnej mzdy v čase podania žaloby na súd k 21.12.2004 bola 6 900 Sk. Odvolací súd teda rozhodoval (neprihliadajúc na príslušenstvo) o peňažnom plnení neprevyšujúcom trojnásobok minimálnej mzdy (20 700 Sk). Ak platná právna úprava v takomto prípade nedávala žalovanému možnosť domáhať sa ochrany svojich práv podaním dovolania, a to s cieľom vylúčiť prejednávanie bagatelnej veci, potom ochrana práv žalovaného nevyžaduje ani podanie mimoriadneho dovolania. Iným výkladom by sa totiž obchádzal účel tejto právnej úpravy, keď prostredníctvom inštitútu mimoriadneho dovolania by sa naďalej prejednávali bagatelné spory.

So zreteľom na uvedené Najvyšší súd Slovenskej republiky konanie o mimoriadnom dovolaní pre nedostatok jednej z podmienok takého konania a neodstrániteľnosť tejto prekážky konania podľa § 243i ods. 2, § 243c, § 243e ods. 1 a § 104 ods. 1 vety prvej O. s. p. zastavil.“

10. Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy sa každý môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy má každý právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietáhov a v jeho prítomnosti a aby sa mohol vyjadriť ku všetkým vykonávaným dôkazom. Verejnosť možno vylúčiť len v prípadoch ustanovených zákonom.

Vychádzajúc z označených článkov ústavy potom ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti sťažovateľa skúmal, či označeným uznesením najvyššieho súdu mohlo dôjsť k ústavne neakceptovateľnému zásahu do jeho práv. Ústavný súd predovšetkým poukazuje na skutočnosť, že označené práva boli sťažovateľovi riadne a reálne poskytnuté v konaní pred prvostupňovým súdom a odvolacím súdom, pričom opak

nemožno vyvodit' ani z obsahu s'ťažnosti s'ťažovateľa. V rámci riadneho inštančného postupu mal možnosť domáhať sa ochrany svojho práva na príslušnom súde, ktorý rozhodol v jeho neprospech, pričom aj odvolací súd toto rozhodnutie potvrdil, a z pripojených rozsudkov prvostupňového súdu, ako aj odvolacieho súdu vyplýva, že tieto rozhodli po vykonaní dokazovania na verejnom pojednávaní, kde mal s'ťažovateľ možnosť byť prítomný a taktiež mal možnosť vyjadriť sa k vykonaným dôkazom. Skutočnosť, že s'ťažovateľ má na vec iný právny názor ako všeobecné súdy, ktoré rozhodli v jeho neprospech, neznamená zásah do jeho ústavných práv. Rovnako skutočnosť, že generálny prokurátor Slovenskej republiky pri podaní mimoriadneho dovolania dospel k záveru, že predmetnými rozhodnutiami konajúcich súdov bol porušený zákon, nezakladá porušenie ústavných práv s'ťažovateľa. Ústavné právo na súdnu ochranu uvedené v čl. 46 ods. 1 ústavy neznamená právo na úspech v konaní pred súdom (II. ÚS 4/94, I. ÚS 40/95) ktoréhokoľvek účastníka, teda aj generálneho prokurátora Slovenskej republiky.

11. Vzhľadom na už uvedený vzťah medzi ústavným súdom a všeobecnými súdmi ústavný súd uvádza, že mu v zásade neprislúcha hodnotiť a posudzovať správnosť záverov najvyššieho súdu, keď tento napadnutým uznesením zastavil konanie v dôsledku nesplnenia podmienok konania o mimoriadnom dovolaní. K uzneseniu najvyššieho súdu však ústavný súd dodáva, že je vnútorne logické, nie je prejavom aplikačnej a interpretačnej svojvôle konajúceho všeobecného súdu, nie je arbitrárne a zrozumiteľným spôsobom dáva odpoveď na otázku, prečo najvyšší súd o podanom mimoriadnom dovolaní meritórne nerozhodoval a konanie zastavil. Keďže ide o otázku, ktorá z pohľadu doslovného znenia procesnoprávnej úpravy konania pred civilným súdom môže viesť k rôznym záverom, ústavný súd považuje za potrebné uviesť, že ani ústava, ani dohovor (s výnimkou práva na odvolanie v trestných veciach podľa čl. 2 protokolu č. 7 k dohovoru) nezaručujú právo na to, aby o veci rozhodovali postupne viaceré súdy, od prvostupňového súdu cez odvolací súd a následne dovolací súd, či dokonca ústavný súd. Úprava inštančného postupu pri preskúmaní rozhodnutí všeobecných súdov je teda zverená zákonu, ktorým je v oblasti civilného konania Občiansky súdny poriadok. Tento zákonný predpis ústavne súladným spôsobom obmedzuje uplatnenie mimoriadnych opravných prostriedkov rôznym spôsobom, čo je výrazom požiadavky na rýchlosť a hospodárnosť konania, ako aj zachovanie právnej istoty

nastolenej právoplatným rozhodnutím, ktorá je narušiteľná len výnimočne. Pokiaľ ide o tzv. bagateľné spory, zákonom č. 353/2003 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov a o doplnení zákona č. 328/1991 Zb. o konkurze a vyrovnaní v znení neskorších predpisov, ktorým bol novelizovaný Občiansky súdny poriadok, bolo vylúčené podanie dovolania proti právoplatným rozsudkom v týchto veciach. Z dôvodovej správy k tomuto zákonu vyplýva cieľ vylúčiť dovolanie ako mimoriadny opravný prostriedok v prípadoch sporov vo veciach neprevyšujúcich určitý násobok minimálnej mzdy. Tento postup bol odôvodnený snahou reagovať na vývoj minimálnej mzdy a zároveň zabezpečiť, aby sa toto ustanovenie nemuselo novelizovať vždy, keď ekonomický vývoj bude potrebné premietnuť do právnej úpravy. Dovolacie konanie by sa v procesnej právnej úprave malo využívať iba v prípadoch zásadných, pretože je mimoriadnym opravným prostriedkom, a nemalo by slúžiť ako tretí stupeň súdneho konania.

12. Ústavný súd konštatuje (zhodne so sťažovateľom), že Občiansky súdny poriadok má osobitné ustanovenie upravujúce rozhodnutia, proti ktorým nie je prípustné mimoriadne dovolanie (§ 243f ods. 2 OSP), pričom rozhodnutia v tzv. bagateľných sporoch sem nepatria. Zároveň však uvádza, že súd (aj najvyšší súd) je povinný kedykoľvek za konania prihliadať na to, či sú splnené podmienky, za ktorých môže vo veci konať a rozhodnúť (§ 103 OSP), pričom ak ide o taký nedostatok podmienky konania, ktorý nemožno odstrániť, súd je povinný konanie zastaviť (§ 104 ods. 1 prvá veta OSP). Takto postupoval aj najvyšší súd v napadnutom uznesení. Nie však preto, že by považoval mimoriadne dovolanie za neprípustné podľa § 238 ods. 5 OSP, pretože vtedy by rozhodol tak, že by s poukazom na § 243i ods. 2, § 243b ods. 4 a § 218 ods. 1 písm. c) OSP mimoriadne dovolanie odmietol, keďže smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je prípustné. Naopak, najvyšší súd konanie o mimoriadnom dovolaní podľa § 243i ods. 2, § 243c, § 243e ods. 1 a § 104 ods. 1 vety prvej OSP zastavil, pretože dospel k záveru, že nie je splnená podmienka konania, za ktorej môže vo veci konať a rozhodnúť. Na odôvodnenie nesplnenia podmienky konania najvyšší súd v podstatnom uviedol, že *„Ak platná právna úprava v takomto prípade nedáva žalovanému možnosť domáhať sa ochrany svojich práv podaním dovolania, a to s cieľom vylúčiť prejednávanie bagateľnej veci, potom ochrana práv*

žalovaného nevyžaduje ani podanie mimoriadneho dovolania. Iným výkladom by sa totiž obchádzal účel tejto právnej úpravy, keď prostredníctvom inštitútu mimoriadneho dovolania by sa na rozdiel od riadneho dovolania naďalej prejednávali bagatelné spory.“.

Patrí výlučne do právomoci všeobecného súdu (v tomto prípade najvyššieho súdu) rozhodovať o tom, či sú, alebo nie sú splnené podmienky konania. V prípade sťažovateľa najvyšší súd z dôvodov, ktoré uviedol vo svojom uznesení, dospel k záveru, že podmienky konania o mimoriadnom dovolaní splnené nie sú, a preto konanie zastavil. Takáto interpretácia a aplikácia príslušnej civilno-procesnej normy najvyšším súdom nevybočuje z medzí zákonom ustanoveného účelu obmedzenia uplatňovania mimoriadnych opravných prostriedkov (vrátane mimoriadneho dovolania), nie je ústavne nekonformná (čl. 152 ods. 4 ústavy) a nezasahuje do práv sťažovateľa, ktorých porušenie namietal v sťažnosti (čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 ústavy). Preto do nej ústavný súd nemá žiaden relevantný dôvod zasahovať.

13. O zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti v zmysle judikatúry ústavného súdu možno hovoriť vtedy, keď namietaným postupom orgánom štátu (súdu) nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi namietaným rozhodnutím a základným právom alebo slobodou, ktorých porušenie sa namietalo, alebo z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť možno preto považovať tú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistí žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, ktorej reálnosť by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (II. ÚS 101/03 alebo IV. ÚS 136/05).

14. Vzhľadom na odmietnutie sťažnosti ako zjavne neopodstatnenej už pri jej predbežnom prerokovaní ústavný súd nemohol rozhodovať o ďalších návrhoch sťažovateľa, ktoré sú viazané na to, že sťažnosti by bolo vyhovené (zrušenie napadnutého uznesenia najvyššieho súdu a náhrada trov konania).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 26. novembra 2008